

Keskkonnaamet
info@keskkonnaamet.ee

Koopia teadmiseks:
RMK Võrumaa metskond
vorumaa@rmk.ee

meie: 09.08.2023 nr 1.1-1/56

Vaidele lisainfo esitamine

Vastame kirjale 07.08.2023 nr 1-7/23/130-2 (meie: 02.08.2023 nr 1.1-1/51) vaide puuduste kõrvaldamine.

Nagu esitatud vaides selgitasime, on Riigi Kaitseinvesteeringute Keskuse (RKIK) poolt esitatud metsateatis otseselt seotud Kaitseministeeriumi poolt algatatud Nursipalu harjutusväljaku laiendamise plaanidega, millel puudub tänase päeva seisuga, 09.08.2023, õiguslik kinnitatud alusdokument. Kaitseministeerium on alustanud seoses Nursipalu harjutusvälja laiendamise plaanidega etteruttavalt taristu rajamisega. Vastavaid volitusi ei ole Vabariigi Valitsuse tasandil RKIK-le aga antud. Trassiraie tee ehitamise (sh laiendamise) eesmärgil, mille aluseks on väljastatud antud metsateatis, on osa Nursipalu hajutusvälja laiendusplaanidest. Taotletud metsateatise ja Nursipalu harjutusväljaku arendusplaanide seotust kinnitab ka MTÜ Meie Nursipalule saadetud ametlik RKIK kiri (13.03.2023 nr 15-2/23/1321-1) koos asendiplaaniga. Samasisuline kiri on kättesaadav ka Kaitseministeeriumi kodulehel. Nursipalu hajutusvälja laiendamist ja planeeritava laiendatava harjutusvälja alale taristu rajamist saab käsitleda ühe osana Nursipalu hajutusvälja laiendamise plaanidest.

Meie Nursipalu MTÜ põhikirjalisteks eesmärkideks on:

1. Nursipalu harjutusväljaku laiendamisest negatiivselt mõjutatud inimeste huvide esindamine;
2. Võrumaa elukeskkonna, omanäolise kultuuri-, ettevõtlus- ja looduskeskkonna kaitsmine Nursipalu harjutusväljaku laiendamisest tekkivate negatiivsete mõjude eest;
3. õiguspärase ja heast kaasamise tavast lähtuva praktika rakendamise eest seismine Nursipalu planeeritava harjutusväljaku laiendamise protsessis;
4. Eesti kaitsevõime tugevdamine läbi maapiirkondade elujõulisuse suurendamise.

Meie Nursipalu MTÜ

Seega vaiet esitades lähtus MTÜ Meie Nursipalu otseselt põhikirjalistest eesmärkidest. Nagu eelnevalt ja ka vaites selgitasime, on planeeritava harjutusvälja alal taristu arendamine otseselt seotud Nursipalu harjutusvälja laiendamise kavatsusega. MTÜ tegevus on seotud kohalike inimeste ja kogukonna tervise ja heaolu eest seismisega. MTÜ esindab kohalikke elanikke, kelle elukeskkonda hakkaks rajatav harjutusväljak tulevikus oluliselt mõjutama. Kaitseministeeriumi esindajad on avalikult lubanud olla kogu Nursipalu harjutusvälja laiendamise protsessis avatud ja kaasavad ning arvestada arendustegevustes kohalike elanikega. Laiendamise protsessi ei ole veel ametlikult algatatud. Juhime tähelepanu, et kõik Nursipalu harjutusvälja laiendamisega seostatavad RKIK poolt korraldatavad tegevused ei oma seaduslikku alust ja pole õigust rajatise või ehitise püstitada ega rajada.

Harjutusväljakuga seotud tegevused hakkavad mõjutama kohalike inimeste tervist ja heaolu, ja sellest lähtuvalt on põhjendatud ka MTÜ vaie. Alust vaideks tõendab ka asjaolu, et Kliimaministeerium on algatanud Nursipalu harjutusväljaku keskkonnaülevaate koostamise (Kliimaministeeriumi vastuskirjad: 25.07.2023 nr 8-2/23/2882-2, 07.08.2023 nr 2-10/23/72-2), mille eesmärgiks on kaardistada uuringute vajadus ning tuvastada täiendavat hindamist vajavad potentsiaalsed olulised keskkonnamõjud. Kliimaministeerium on vastuskirjas öelnud, et keskkonnaülevaate koostamisele järgneb täiendav mõjude hindamine ja kõik võimalikud mõjud keskkonnale saavad hinnatud, sh nii mõjud kaitstavatele aladele ja liikidele kui ka laiemalt loomastikule ja taimestikule, samuti mõjud pinna- ja põhjaveele, õhusaastele, inimeste tervisele ja muudele keskkonnaaspektidele. Vajadusel võetakse kasutusele mõjusid leevendavad meetmed ning kui leevendavatest meetmetest ei piisa, tuleb mõjud näiteks kaitstavatele linnuliikidele kompenseerida. Samuti toimub paralleelselt eelnimetatud keskkonnaülevaate koostamisega Nursipalu harjutusvälja laiendamise mõjude hindamiseks Natura 2000 võrgustikule Natura eelhindamine (RKIK vastus teabepäringule 28.07.2023 nr 6-3/23/3269-2). Siinjuures tuleb rõhutada, et mõlemad eelpool nimeatud dokumendid on otseselt seotud Nursipalu harjutusväljaku laiendamise menetlusprotsessiga, mis annavad alles sisendit RKIK poolt planeeritavate harjutusväljaku laiendamise plaanidele. Kuna täna pole mõjude hindamise tulemusi teada, pole saanud ka avalikkus keskkonda puudutavates otsustes osaleda, milleks neil on seaduslik õigus tulenevalt Arhusi konventsioonist ja EL vastavatest direktiividest (2003/35/EÜ, 2005/370/EÜ). Ka Relvaseaduse § 85 lg 3³ kohaselt eelneb enne harjutusvälja laiendamise otsust avalik menetlus. Samuti on avalikkuse kaasamine ette nähtud Natura 2000 menetluse protsessis. Seega on avalikkuse huvi õigustatud ja selleks on ka seadustest tulenev õigus. Kuna tänaseks ei ole veel teada Nursipalu harjutusväljaga seotud planeeritava taristu rajamise võimalik mõju looduskeskkonnale ja tulenevalt keskkonnamõjude hindamisest võib ka juhtuda, et leevendavate meetmetena otsustatakse muuta harjutusvälja planeeritavaid piire või taristu asukohta, siis pole õigustatud ka harjutusväljaku tarbeks etteruttavalt rajatiste valmimiseks etteulatuvad haldusaktid, mis on tagasipööramatu iseloomuga - mets võetakse maha ja hiljem peale keskkonnaülevaate ja Natura 2000 eelhinnangu andmist ei saa võibolla enam rakendada 100% inimese tervisele ja heaolule rakendatavaid

Meie Nursipalu MTÜ

leevendusmeetmeid, mis puudutavad metsa majandamist sh. liikide seiretulemustest saadud info kasutamist, metsa, kui müratõkke kasutamist. Juhime ka tähelepanu, et metsateatise järgi rajatava tee vahetus läheduses asub elamuga kinnistu, mille suhtes tuleb samuti lähtuda võimalikest leevendusmeetmetest. Teetrassi koridorid on müra tugevdavad ja antud juhul pole teada kõnealuse metsateatisega rajatava tee ulatus kogu planeeritava harjutusväljaku teedevõrgustikuga ja selle mõjudega. Juhime tähelepanu, et nimetatud metsaraiete aluseks on ilmselt põhjus, et seni kasutati piirneva kinnistu omaniku erateed mittemõistlikel alustel ja mitte lähtudes heast tee kasutamise tavast. Seetõttu oli eratee omanik sunnitud takistama oma kinnistult läbisõitmise. Nimetatud probleemi lahendamiseks pakkus Kaupo Kaasik välja uue teelõigu rajamise nüüdseks Kaitseministeeriumi haldusse kuuluva kinnistu kaudu. Kogu Nursipalu harjutusvälja taristu arendamisega seotud otsused peavad lähtuma aga eelkõige mõjuhinnangutest, riigiraha mõistlikust kasutamisest ja otstarbekusest. Lihtsalt RKIK ametnike ütluste järgi ei saa rajada objekte planeeritavale harjutusvälja alale.

Lähtuvalt eeltoodust kokkuvõtvalt:

Vaidealune metsateatis annab teatise esitajale RKIK-le ajas etteulatuvad õigused harjutusväljaku laiendamisega seotud teedevõrgustiku osaliseks, jupikaupa väljaehitamiseks, kui samal ajal analüüsitakse ja koostatakse harjutusvälja laiendamist puudutavate leevendusmeetmetele aluseks olevaid dokumente. Juhime tähelepanu, et antud menetluses etteulatuvad, kergekäeliselt RKIK hetkeolukorra lahendamiseks antavad metsateatised omavad harjutusväljaku laiendamise menetluses piiranguvööndisse jäävate inimeste heaolu ja tervisele äärmiselt olulist mõju. Tee rajamine pole RKIK otseselt vajalik, kui eramaaomanikuga on saavutatav kokkulepe eratee kasutamiseks mõlemaid pooli rahuldavatel tingimustel. Juhime tähelepanu, et kergekäeliselt trassiraiete korraldamine ajutise teeühenduse rajamiseks pole heaperemehelik riigivara kasutamine ja pole põhjendatud alternatiivi olemasolul. Arvestada tuleb ka asjaolu, et ühe eramaaomanikuga kokkuleppe saavutamisel eratee kasutamise osas saab välistada olukorra, et ei tekitata metsa trassiraidedega pöördumatuid kahjusid harjutusväljaku hüvitusmeetmete väljatöötamisel, mille vältimatuks ja suuremõjuliseks osaks on ja jääb kasvav mets. Kaitseminister H. Pevkuri ja ka RMK juhi M. Marrani poolt on avalikult välja öeldud, et harjutusväljaku rajamisel üheks olulisemaks leevendusmeetmeks on, et 500 m metsapuhver laiendatava harjutusvälja piirist, jääb alles.

Igaühel on õigus tervise- ja heaoluvajadustele vastavale keskkonnale, millega tal on oluline puutumus. MTÜ liikmetest on enamus praeguse ja planeeritava piiranguvööndisse jäävad inimesed. Planeeritava tee vahetus läheduses on elamuga kinnistu. Lisaks asuvad lähedal ka teised elamutega kinnistud, mis võivad saada mõjutatud läbi teekoridori levivast mürast. Oluline puutumus on isikul, kes viibib tihti mõjutatud keskkonnas, kasutab sageli mõjutatud loodusvara või kellel on muul põhjusel eriline seos mõjutatud keskkonnaga. Keskkonnaõiguse kohaselt arvatakse keskkonnaks või loodusvaraks ka tõenäoliselt mõjutatud keskkonda või loodusvara.

Meie Nursipalu MTÜ

Nimetatud õiguse tagamiseks nõuame haldusorganilt keskkonna säästmist ning mõistlike meetmete rakendamist, et tagada keskkonna vastavus tervise- ja heaoluvajadustele. Kui teetrassi praegu, enne mõjude hindamise tulemusi ei rajata, ei piira see kellegi õigusi ega too kaasa pöördumatuid tagajärgi. Kui aga Keskkonnaamet annab loa trassiraieks, võetaks mets trassi ulatuses maha, ehitatakse ilmselt tee valmis ning seega tekitatakse tagasipööramatuid muutusi. Ametnikel, kes teevad vastavaid otsuseid tuleb arvestada asjaoluga, et tuleb hakata ka nende otsuste eest vastutama. Riigi ehk otsustajate tasandil ju vastav otsus puudub.

Vaide otsus palume saata aadressile nursipalu@gmail.com.

Lugupidamisega

Maarika Niidumaa
Meie Nursipalu MTÜ
juhatuse liige